виховання / Дуброва Оксана Миколаївна ; Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2014. – 19 с.
5. Клюева Н. В. Учим детей общению. Характер, коммуникабельность. Популярное пособие для родителей и педагогов / Н. В. Клюева, Ю. В. Касаткина. – Яросл.: Академия развития, 1996. – 240 с.
6. Лещенко Г. П. Комунікативна гра як засіб формування комунікативної україномовної компетентності школярів / Наукові записки. Серія «Філологічна» / Лещенко Г. П., 2013. – Вип. 40. - С. 214-218.
7. Полякевич Ю. В. Формирование коммуникативных навыков у детей 3–7 лет: модели комплексных занятий / Ю. В. Полякевич, Г. Н. Осинина – Волгоград: Учитель, 2016. – 159 с.
8. Сенченко Н., Панасюк А. Экспериментальное исследование по формированию культуры поведения у детей старшего дошкольного возраста средствами коммуникативных игр / Н. А. Сенченко, А. А. Панасюк // Вопросы науки и образования. М., 2019. – № 4(49). - С. 83-88.
9. Смольникова Г. В. Особливості спілкування дошкільників з дорослими та дітьми / Г. В. Смольникова // Дошкільне виховання. – 2006. – № 11. - С. 14-15.

Аліна Калюженко

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку державної молодіжної політики актуальним завданням дослідження визначається особлива увага до проблематики молодіжної політики як один з показників якості суспільства. Досвід останніх десятиліть переконливо доводить, що політичних і економічних успіхів досягають саме ті, держави, які приділяють підвищену увагу молоді та молодіжній політиці.

Молодь є важливою складовою сучасного українського суспільства, носієм інтелектуального потенціалу, визначальним фактором соціально-економічного прогресу. У перші роки незалежності України молодіжна політика стала одним з найважливіших напрямів діяльності органів державної влади [6].

Проте станом на сьогодні актуальним для дослідження залишаються теоретичні аспекти нормативно-правового регулювання державної молодіжної політики з метою удосконалення системи функціонування вітчизняної молодіжної політики, методів та інструментів її реалізації, приведення у відповідність до європейських стандартів, спрямування її на соціальне становлення та розвиток молоді в Україні.

Питання нормативно-правове регулювання державної молодіжної політики висвітлюють у своїх працях такі науковці: М. Перепелиця, М. Головатий, Є. Бородін, В. Іщенко, В. Кикоть, О. Макарова, Г. Михальченко, В. Саволайнен та ін. Молодіжна політика загалом та окремі її аспекти були об'єктом досліджень багатьох вчених та науковців, серед яких необхідно зазначити В. Барабаша, Г. Коваль, Л. Кривачук, Н. Метьолкіну, В. Орлова, І. Парубчака, А. Пойченка, В. Ребкала, С. Толстоухову, І. Хохрякову та інших.

Державна молодіжна політика в Україні є пріоритетним і специфічним напрямом діяльності держави і здійснюється: в інтересах молодої людини, суспільства, держави, з урахуванням можливостей України, її економічного, соціального, історичного, культурного розвитку і світового досвіду державної підтримки молоді [3].

Державна молодіжна політика стала одним із найважливіших напрямів діяльності органів державної влади з перших років незалежності України, а саме 15 грудня 1992 р. Верховна рада України прийняла Декларацію «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні», яка є основою для подальшого розвитку державної молодіжної політики, її правової бази, практичної діяльності органів державної влади і управління, яка спрямовується на сприяння повноцінного розвитку молодих громадян України. Головним гарантом здійснення державної молодіжної політики є Україна як суверенна держава [3].

Згідно Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (1992 р.) державна молодіжна політика – це системна діяльність держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах держави [3].

Державна молодіжна політика поширюється на громадян України віком від 14 до 28 років незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової і національної незалежності, статі, освіти, мови, ставлення до релігії, роду і характеру занять і здійснюється через органи державної виконавчої влади, установи, соціальні інститути та об'єднання молодих громадян [3].

Так, у декларації правовий та соціальний захист молодих громадян з метою створення стартових можливостей для їх повноцінного соціального становлення та розвитку було віднесено до головних принципів державної молодіжної політики, а створення соціальних служб для молоді – до одного з механізмів формування та реалізації даної політики.

Тим самим у першому та основному молодіжному законодавчому документі періоду незалежності України під час формування загальної

моделі молодіжної політки було закладено підґрунтя для становлення та подальшого закріплення організаційно-правових умов соціальної роботи з цією соціально-демографічною групою населення [1, с. 57].

Наступним кроком у законодавчій базі державної молодіжної політки стало прийняття Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» 5 лютого 1993 р., що визначає загальні засади створення організаційних, соціально-економічних, політико-правових умов соціального становлення та розвитку молоді, основні напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні [4].

Зокрема, у ст. 3 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», зазначає, що законодавство України про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді базується на Конституції України і складається з цього Закону, Закону України «Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на відповідні роки» та інших нормативно-правових актів [4].

Основні права і обов'язки молоді (як і інших громадян України) зафіксовані у Конституції України (Розділ II). З метою посилення ефективності державної політики в подальшому були розроблені і прийняті такі нормативно-правові акти: Закони України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» (1998 р.); «Про фізичну культуру і спорт» (1994 р.); «Про туризм» (1998 р.); «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (2001 р.); Указ Президента України «Про Національну раду з питань становлення та розвитку молоді» (2009 р.); Стратегія розвитку державної молодіжної політики до 2020 року (2013 р.); Державна цільова програма соціальна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки та внесення змін до окремих постанов Кабінету Міністрів України та ін. Взагалі з періоду набуття Україною незалежності було затверджено більше, ніж 700 законів, що тією чи іншою мірою були спрямовані на вирішення молоді. Всі вони базуються на принципах рівності, затверджуючи рівні права молоді на розподіл всіх благ і ресурсів, рівний доступ до необхідних програм і послуг незалежно від статі, місця проживання, соціального, культурного, економічного стану тощо. Проте гарантії державної молодіжної політики не завжди повною мірою відповідають реаліям суспільства, тому дослідження ступеня відповідності законодавчої бази рівню практичної реалізації є надзвичайно актуальним [2, с. 72].

Варто зазначити, що державна молодіжна політика є складовою молодіжної політики. Незважаючи на зовнішню подібність визначень молодіжної політики й державної молодіжної політики, вони позначають різні суспільні явища.

Молодіжна політика – це діяльність усіх суспільних інститутів, у тому числі партій, громадських організацій, інших інститутів громадського суспільства, з метою соціалізації молодого покоління, його інтеграції в

суспільні процеси.

Державна молодіжна політика – це політика, діяльність держави, її інституцій, направлена на молодь, на підростаюче покоління, це наявність законодавчо закріплених ідей стосовно ролі і місця молоді у поступальному розвитку суспільства, а також системи різноманітних державних заходів, що сприяють реалізації цих ідей [5, с. 98].

Головною метою обох цих видів політики є створення необхідних соціально-економічних, політико-правових, організаційних умов та гарантій для соціального становлення, розвитку і вдосконалення як окремої молодої людини, так і всього молодого покоління [2, с. 144].

Одним із пріоритетних завдань органів державної влади щодо забезпечення розвитку економіки, відкритого суспільства, інтеграції України до світової спільноти є вдосконалення роботи з основних напрямів реалізації державної молодіжної політики, забезпечення повноцінної роботи з молоддю.

Протягом останніх років в Україні сформовано законодавчу базу з питань соціального становлення та розвитку молоді, утворено центральні і місцеві органи виконавчої влади, які забезпечують формування та реалізацію державної молодіжної політики, створено мережу установ і закладів для молоді, розроблено та забезпечено виконання державних і регіональних молодіжних програм, запроваджено механізм підтримки молодіжного руху та різних категорій молоді тощо.

Список використаних джерел

1. Бородін Є. І. Державна молодіжна політика в Україні: процес формування та розвитку (1991–2004 рр.) / Є. І. Бородін. Д.: Пороги, 2008. – 429 с.
2. Бородін Є. І. Історія формування державної молодіжної політики в Україні (1991–2004 рр.): монографія. – Д.: Герда, 2006. – 472 с.
3. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» [Електронний ресурс] // Законодавство України. – 1992. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2859-12.
4. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» [Електронний ресурс] // Законодавство України Верховна Рада України. – 1993. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12.
5. Коваль Г. В. Розвиток державної молодіжної політики: теорія, методологія, механізми реалізації / Г. В. Коваль. – Миколаїв : Вид-ва ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. –215 с.
6. Роз’яснення Молодь: її права та соціальне становлення в сучасній Україні [Електронний ресурс] / Роз’яснення Молодь: її права та соціальне становлення в сучасній Україні // Міністерство Юстиції України. – 2012. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0032323-12.